

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет
Кафедра філософії та методології науки
Інститут журналістики
Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана/директора
з навчальної роботи

«30» серпня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності

для студентів

галузь знань спеціальність 061 «Журналістика»
«Журналістика та соціальна комунікація»,
«Journalism and social communication (English — language program)»,
«Реклама», «Зв'язки з громадськістю», «Видавнича діяльність та
медіаредагування», «Медіапродюсування», «Медіакомунікації»,
«Медіакомунікації (програма подвійного дипломування»
освітній рівень магістр
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2017/2018
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Горська К. О., доц., Сидоренко Л.І., проф.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробник(и): Горська К. О., д. соц. ком., Сидоренко Л.І., проф.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри мультимедійних технологій і медіадизайну

_____ Шевченко В. Е.

Протокол № 1 від «30» серпня 2017 р.

Зав. кафедри філософії та методології

_____ Добронравова І. С.

Протокол № __ від «__» _____ 2017 р.

Схвалено науково-методичною радою Інституту журналістики

Протокол від « 31» серпня 2017 року № 1

Голова науково-методичної ради Інституту журналістики _____ (Шевченко В.Е.)

«31» серпня 2017 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни - формування в магістрів цілісних теоретичних уявлень про загальну методологію наукової творчості галузі соціальних комунікацій; ознайомлення із загальними вимогами; навчити їх організувати науковий пошук, оформлювати звіт про наукове дослідження в необхідній формі (тези, стаття, монографія, реферат, дисертація тощо), представляти свої результати на наукових конференціях і семінарах.

Дисципліна також має на меті:

- Визначити роль інтелектуальної власності як інтелектуального капіталу в соціально-економічному розвитку суспільства та її місце у гуманітарній науці.
- Ознайомити студентів із вітчизняним та зарубіжним законодавством у сфері охорони інтелектуальної власності; розкрити роль інтелектуальної власності у регулюванні відносин, що виникають у процесі функціонування різних ланок організації діяльності засобів масової інформації, піар-агенцій, видавництва; вивчити основні права та обов'язки всіх учасників авторсько-правових відносин; ознайомитись із особливостями правової охорони різних видів інтелектуальної власності;
- Дослідити специфічність застосування традиційних правових норм до сфери масової інформації; навчити запобігати порушенням прав інтелектуальної власності та захищати свої права у судовому порядку.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Володіти елементарними навичками:

- обробки та інтерпретації емпіричних даних;
- участі в науковій дискусії та представлення результат дослідження на наукових конференціях та семінарах.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна складається з двох змістових модулів. Під час вивчення дисципліни у першому модулі передбачений розгляд таких питань: Методологічні проблемні лінії науки, які визначають стан сучасної методології науки. Окреслюється множина методологічних систем сучасної філософії науки. Розглядається структура теоретичного та емпіричного знання в єдності з методами теоретичного та емпіричного дослідження. Висвітлюється формулювання наукової проблеми, визначення актуальності, мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. Особлива увагу приділяється питанню академічної чесності при проведенні наукових досліджень та публікації їх результатів.

Розкривається роль інтелектуальної власності як інтелектуального капіталу в соціально-економічному розвитку суспільства та її місце у гуманітарній та природничій науках. Студентам викладаються основи національного та іноземного законодавства у сфері охорони інтелектуальної власності; висвітлюється роль інтелектуальної власності в регулюванні відносин різних сфер (зокрема, організації діяльності засобів масової інформації, піар-агенцій, видавництва) тощо. Визначаються основні права та обов'язки всіх учасників правових відносин; особливості правової охорони різних об'єктів та запобігання порушенням прав інтелектуальної власності та їх захист у судовому порядку.

4. Завдання (навчальні цілі). Основними завданнями вивчення дисципліни є здобуття студентами базових знань з методології, методики та організації наукової діяльності для забезпечення їхньої професійної соціалізації як дослідників; ознайомлення студентів з сучасними методологічними концепціями, з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень; формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес; освоєння навиків формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження; вдосконалення вмінь у пошуці, доборі й

опрацюванні наукової інформації, у точному формулюванні мети, задач і висновків дослідження; а також об'єктів та суб'єктів інтелектуальної власності, законодавчого врегулювання відносин у сферах, що пов'язані із використанням об'єктів інтелектуальної власності, ознайомити із нормами міжнародного та вітчизняного законодавства у цій сфері, ефективними способами захисту прав інтелектуальної власності. Дисципліна спрямована на оволодіння загальними компетенціями (здатність проведення досліджень на відповідному рівні, застосовувати знання у практичних ситуаціях, знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності).

5. Результати навчання за дисципліною: (описуються з детальною достовірністю для розробки заходів оцінювання)

Результат навчання	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
<p><i>Знати</i> сучасні методологічні концепції, методологію досліджень в гуманітаристиці; ознаки класичного, некласичного та постнекласичного типів наукової раціональності; особливості синергетичної методології та нелінійного мислення</p> <p><i>Вміти</i> проаналізувати можливості перспективних методологій гуманітарних наук, характеристики сучасної глобальної наукової революції, риси постнекласичної науки та принципи нелінійного мислення</p>	Тема 1-2	Реферат	15 %
<p><i>Знати</i> методологічні вимоги до вибору методів дослідження, основні форми наукових знань (емпіричний факт, проблема, гіпотеза, ідея, теорія, концепція), структуру та методи емпіричних та теоретичних досліджень, складові системи засад науки (наукову картину світу, ідеали і норми наукового дослідження, філософські засади)</p> <p><i>Вміти</i> вибрати методи дослідження, формулювати наукову проблему, головну ідею та робочу гіпотезу, визначати актуальність, мету, завдання обраної теми, означити теоретичні та методологічні засади дослідження</p>	Тема 3-4	Письмова робота	15 %
<p><i>Знати</i> права та обов'язки власників прав інтелектуальної власності та</p>	Тема 7 (лекція + самостійна робота)	Тест	10%

інших учасників авторсько-правових відносин; строки дії прав на різні об'єкти інтелектуальної власності та можливості вільного використання цих об'єктів;			
<i>Знати</i> особливості правової охорони службових творів та творів, створених на замовлення.	<i>Тема 8 (лекція + самостійна робота)</i>	<i>Письмові завдання</i>	<i>9 %</i>
<i>Знати</i> правила укладання авторських і трудових договорів між автором та роботодавцем; <i>Вміти</i> зареєструвати права на об'єкт інтелектуальної власності; підготувати документи для реєстрації, скласти позовну заяву або претензію з приводу порушених прав інтелектуальної власності; захищати порушені права інтелектуальної власності цивільно-правовими способами.	<i>Тема 9 (лекція + семінарське заняття, самостійна робота)</i>	Підготовка документів, Вирішення завдань	<i>11%</i>
<i>Вміти</i> формулювати об'єкт і предмет дослідження; формулювати і перевіряти наукові гіпотези; формувати комплекс методик для дослідження обраного предмету.	<i>Тема 5 (лекція + самостійна робота)</i>	<i>Опис роботи, підготовка наукової статті</i>	<i>10%</i>
<i>Вміти</i> брати участь в науковій дискусії та представляти результат дослідження на наукових конференціях та семінарах.	<i>Тема 6 (лекція + семінарське заняття, самостійна робота)</i>	<i>Презентація результатів дослідження, науковий диспут</i>	<i>10%</i>

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

У межах дисципліни пропонуються такі типи завдань: виконання письмових завдань, самостійних досліджень за темою, участь у дискусійному обговоренні тем, рефератів, доповіді.

Завдання	Мінім. к-сть балів	Макс. к-сть балів
<i>Завдання до тем 1-2</i> Реферат	10 балів	15 балів
<i>Завдання до тем 3-4</i> Реферат	10 балів	15 балів
<i>Модульна контрольна робота</i>	5 балів	10 балів
<i>Завдання до тем 5-6</i> <ul style="list-style-type: none"> • Анотації до статей • Опис роботи • Написання наукової статті 	2 бали 2 бали 5 балів	5 балів 3 бали 7 балів

• Презентація результатів дослідження	2 бали	5 балів
Участь у обговоренні дискусійних тем (тема 7)	1 бал	2 бали
<i>Завдання до теми 8</i>		
• Актуалізація проблеми охорони інтелектуальної власності	7 балів	10 балів
• Підготувати доповідь на тему з актуальних проблем охорони суміжних прав у сфері масової комунікації (на вибір: правова регламентація діяльності інтернет-радіо, інтернет-телебачення, ретрансляції, отримання ліцензії на передачу в ефір, охорона прав виконавців тощо).	2 бали	3 бали
• Робота з програмами антиплагіат	2 бали	4 бали
<i>Завдання до теми 9</i>		
• Письмові завдання		
Підготувати документів для реєстрації прав інтелектуальної власності.	2 бал	3 балів
Розглянути завдання №1-6 (див. контрольні завдання). Проаналізувати судову справу та аргументувати свої відповіді.	3 бали	5 бали
	2 бали	3 бали
Підсумкова модульна контрольна робота	5 бали	10 балів
Усього	60 балів	100 балів

- підсумкове оцінювання (у формі диференційованого заліку)

Залік з дисципліни отримується за підсумком балів за семестр та написання модульної та підсумкової модульної контрольних робіт, які оцінюються по **10 балів**.

У підсумковій модульній контрольній роботі міститься тест, що складається з 10 питань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал.

Виконання семестрової модульної контрольної оцінюється відповідно до таких критеріїв.

2 бали ставиться, якщо є визначення головного питання, але воно не розкрито і не пояснено.

4 бали ставиться за відповідь, в якій не виявлено розуміння основного змісту навчального матеріалу або в якій припущено декілька суттєвих помилок.

6 бали ставиться за повну відповідь, в якій припущено суттєву помилку, або відповідь неповна, нелогічна.

8 балами оцінюється повна і правильна відповідь на підставі вивчених теорій, правил тощо, матеріал викладено в певній логічній послідовності, при цьому виявлено два-три несуттєві помилки.

10 балів ставиться за правильну і повну відповідь, в якій наведені приклади для пояснення теоретичних положень, принципів тощо, є особиста точка зору, аргументована і підкріплена науковими теоріями.

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як середньозважене оцінок за кожен з двох модулів (див. табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл балів

	Змістовий модуль1	Змістовий модуль2	Підсумкова оцінка
Мінімум	40	20	60
Максимум	60	40	100

7.2 Організація оцінювання.Роботи протягом семестру подаються відповідно до графіку їх виконання не пізніше встановлених дат. Оцінка виконаних робіт враховує параметри дотримання графіку подання робіт, повноту виконання роботи та її відповідність заявленим критеріям, використання різних джерел, грамотність та мовну акуратність роботи.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самот. робота
Змістовий модуль 1. Змістовий модуль 1. Методологія наукових досліджень				
1	Багатовимірність сучасної науки: методологічний погляд	2	2	4
2	Методи та методологія	2	2	4
3	Методологічна структура наукових досліджень	2		4
4.	Методологічні проблеми нелінійної науки	2		4
5.	Вибір та формулювання проблеми дослідження.Етапи наукового дослідження	2		
	Методи і методики сучасних журналістикознавчих досліджень			4
6.	Оформлення результатів дослідження	2	2	6
<i>Модульна контрольна робота 1</i>				
Змістовий модуль 2. Основи інтелектуальної власності				
7.	Інтелектуальна власність та її місце в соціально-економічному розвитку суспільства	2		6
8.	Проблеми інтелектуальної власності у гуманітарній науці	2	2	4

9.	УПРАВЛІННЯ ТА ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ	2	2	6
<i>Модульна контрольна робота 2</i>				
	ВСЬОГО	18	10	42

Загальний обсяг 72год., в тому числі (вибрати необхідне):

Лекцій – **18 год.**

Семінари – **10 год.**

Самостійна робота - **42год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Добронравова І.С., Білоус Т.М., Комар О.В. Новітня західна філософія науки. Підручник. К., 2008..
2. Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Філософія та методологія науки. Київ, 2008. Розділ 1. Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>.
3. Добронравова І.С. Нелінійне мислення. Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html> **зможности**
4. Чуйко В.Л. Рефлексія основоположень методологій філософії науки: Монографія. К., 2000. 252 с.
5. Різун В. В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві : навч. посіб. / В. Різун, Т. Скотникова. К. : Преса України, 2008. 144 с.
6. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 «журналістика та інформація» . К.: Видавничий центр «Просвіта», 2008. 260 с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
8. Афанасьєва К. О. Авторське право: Практ. посібник. – К: Атіка, 2006. – 224 с.
9. Бояр А.О. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки, 2010. 265 с. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: Підручник. К.: Знання, 2006. 432 с.
10. Дроб'язко В. С. Право інтелектуальної власності. К.: Юрінком Інтер. 2004.

Додаткові:

1. ThePhilosophyofScience / ed. byD.Papineau. Oxford: OxfordUniversityPress, 1997. – 339 p.
2. Інтелектуальна власність: Словник-довідник: У 2 томах / Державне патентне видавництво / О. Д. Святоцький (ред.), В. С. Дроб'язко (ред.). К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. (Бібліотека словників «Ін Юре»). Т. 1: Авторське право і суміжні права. 356с.; Т. 2: Промислова власність. 268с.;
3. Цибульов П. М., Чеботарьов В. П. Популярно про інтелектуальну власність: Абетка / державний департамент інтелектуальної власності. К.: ТОВ «Альфа-ПК», 2004. 55 с. .
4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. / О. В. Колесников. – К.: Центр учбової літератури, 2011. 144с.
5. Методологія медіа-досліджень - Електронний ресурс. Режим доступу https://uk.wikibooks.org/wiki/Методологія_медіа-досліджень

6. Михайлин І.Л. Основи журналістики. Розділ: Метод журналістики - Електронний ресурс. Режим доступу: http://pidruchniki.com/17190512/zhurnalistika/metod_zhurnalistiki.
7. Хайдеггер М. Времякартины мира. Время и бытие. Статьи и выступления: [Пер. с нем.] М.: Республика, 1993. С.41-62. Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>
8. Лакатос І. Фальсифікація і методологія науково-дослідницьких програм. М., 1995.
9. Фейерабенд П. Избранные работы по методологии науки. М., 1986
10. Морен Э. Метод. Природа Природы (Див. : Князева Е.Н. Предисловие. Общее введение. Там фрагменты: Семь принципов сложного мышления; Метод – не программа, а стратегия исследования). Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html> **Із можливості**
11. Риккерт Г. Науки о природе и науки о культуре (Звернути увагу думки: відмінність природи та культури, метод генералізуючий та індивідуалізуючий, метод природознавства ігнорує цінності та ін.). Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html> **Із можливості**
12. Кость С. Дослідження історії західноукраїнської преси: методологічні проблеми // Вісник Львівського університету. Серія журналістики. 2006. № 28. С.184-192. Режим доступу: http://journ.lnu.edu.ua/publications/visnyk28/V28_P3_1_Kost.pdf
13. Хилько М.М. Методологічні основи дослідження журналістикознавства. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-text-11400.html>.
14. Романчук О. Системний аналіз в журналістиці. Львів, 2008.

Нормативно-правові акти

1. Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів / Судова практика. Захист прав інтелектуальної власності. – К.: Концерн "Видавничий дім "Ін Юре", 2004. – С. 12-52.
2. Всесвітня конвенція про авторське право / Судова практика. Захист прав інтелектуальної власності. – К.: Концерн "Видавничий дім "Ін Юре", 2004. – С. 53-64.
3. Закон України “Про авторське право і суміжні права” (редакція від 5.12.2012). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>.
4. Закон України “Про охорону на знаки для товарів і послуг від 15.12. 1993 (в редакції від 21.05.2015). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>.
5. Закон України “Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12. 1993 (редакція від 5.12.2012). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>.
6. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі». (редакція від 5.12.2012). – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3687-12> .
7. Закон України “Про внесення змін і доповнень до Закону України “Про рекламу” (редакція від 5.08.2015). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>.
8. Кримінальний Кодекс України (редакція від 12.08.2015). – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
9. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій ефірного мовлення / Судова практика. Захист прав

інтелектуальної власності. – К.: Концерн "Видавничий дім "Ін Юре", 2004. – С. 75-83.

10. Цивільний кодекс України (редакція від 30.09.2015). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.